

Broj: 03-36-6-2307/17

Datum: 14.11.2017.godine

OPĆINSKO VIJEĆE TEŠANJ

INFORMACIJA

o rješavanju statusa izbjeglih i raseljenih lica na području općine Tešanj za 2017.godinu

Općinsko vijeće Tešanj, u svom Programu rada za 2017.godinu, planiralo je da se razmotri Informacija o rješavanju statusa izbjeglih i raseljenih lica na području općine Tešanj, sa ciljem informisanja vijećnika i šire javnosti o stanju i problemima izbjeglih i raseljenih lica, stanju povratka na područje općine Tešanj, kao i povratka u druge općine lica koja su svoje privremeno utočište našla na području općine Tešanj. Iako je od završetka rata protekao veliki vremenski period i ostvareni značajni rezultati u dvosmjernom povratku, još uvijek postoji određen broj porodica koje se nisu vratile na svoja prijeratna imanja i kojima je potrebna pomoć u sanaciji kuća, kao i pomoć u održivom povratku onima koji su se već vratili.

I RASELJENA LICA

1. Pravno uređenje statusa

Zaštita i socijalno statusni položaj raseljenih lica, propisani su federalnim i kantonalnim zakonima. Zakonom o raseljenim licima i povratnicima („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/06, 10/08 i 10/11), raseljenim licima i povratnicima privremeno se osiguravaju sljedeća prava:

- pomoć u nužnoj opravci vlastitih kuća ili stanova;
- pomoć u korištenju kredita ili donacija za otpočinjanje poslova u pogledu stvaranja prihoda za sebe i svoju porodicu;
- privremeni smještaj;
- neophodna ishrana;
- socijalna adaptacija i psihološka podrška;
- zdravstvena zaštita;
- obrazovanje djece i omladine;
- podmirenje drugih nužnih životnih potreba.

Prema odredbama naprijed citiranog Zakona prioritet je ostvarivanje prava na obnovu stambenog fonda i privremeni smještaj.

Raseljena lica i povratnici na području Zeničko-dobojskog kantona ostvaruju osnovna socijalna prava, shodno odredbama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/07), jednako kao i svi građani, odnosno, domicilno stanovništvo Zeničko-dobojskog kantona.

Shodno Zakonu o dopuni Zakona o raseljenim osobama i povratnicima („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/11) i Odluci Vlade Zeničko-dobojskog kantona, broj:02-35-22929/11 od 01.09.2011. godine, o ostvarivanju prava iz osnova socijalne zaštite, zdravstvene i boračko-invalidske zaštite, te obrazovanje djece i omladine povratnicima iz Zeničko-dobojskog kantona na područje entiteta Republika Srpska, obezbjeđuje se nastavak korištenja prava koja su imali u mjestu posljednjeg privremenog boravka.

2. Status raseljenih lica

Posljednja reregistracija raseljenih lica izvršena je u periodu od 15. decembra 2004. godine do 31. marta 2005. godine, kada je registrovano 20.210 lica. U 2012. godini evidentirano je 3.869 lica, a u oktobru 2013. godine 2.659 lica.

Posljednji popis raseljenih lica na Općini Tešanj zvanično je okončan sa 31.03.2005. godine i tada je zahtjev za registraciju podnijelo 450 porodica, ili 1.343 lica.

Rješavajući status na osnovu podnesenih zahtjeva, zaključno sa 31.10.2006.godine, pozitivno je riješeno 160 porodica, ili 451 lice. Ostali zahtjevi su ili riješeni negativno, ili su se u međuvremenu podnosioci zahtjeva odjavili, ili im je po službenoj dužnosti ukinut status. Sada, zaključno sa 12.10.2017.godine, u službenoj evidenciji raseljenih ima 75, oko 200 lica.

Najveći broj raseljenih je iz općina Teslić i Dobojski.

3. Smještaj raseljenih-kolektivna naselja

Od ukupno 75 porodica raseljenih lica, kod jednog broja je prijeratna imovina oštećena, ili uništena, dok je značajan procenat onih porodica koje prije rata nisu imale imovinu, ili je ista sporna (25 porodica), to se prvenstveno odnosi na porodice koje su bile smještene u socijalnim stanovima i kućama.

Postoji i nekoliko porodica koje su dobile obnovu kuće i mogućnost za povratak, ali se iz različitih razloga ne vraćaju, ili ne odjavljuju. Revizija statusa raseljenih lica nije vršena od 2005.godine.

Ukoliko se kod nadležnih ministarstava ponovo pokrene postupak revizije statusa raseljenih lica, sto je izvjesno, broj raseljenih bi se svakako mogao smanjiti.

Od pomenutog broja raseljenih u Kolektivnom naselju "Vila" Bukva, smješteno je 16 porodica, sa ukupno 52 člana. U 4 objekta stanuju po dvije porodice. U 3 objekta su smještena domicilna lica koja nemaju mogućnost rješavanja stambenog pitanja na drugi način.

Trenutno stanje imovine nastanjenih u naselju "Logobare" izgleda ovako:

6 objekata, u kojim je ukupno smješteno 18 korisnika.

Navedena kolektivna naselja pričinjavaju problem lokalnoj zajednici, jer su postala stjecišta jednog broja lica asocijalnog i amoralnog ponašanja, koja su sklona alkoholu, drogama, tučama, krađama i raznim drugim porocima.

Općina Tešanj nema raseljenih lica smještenih u alternativnom smještaju od strane Općine, niti lica smještenih uz plaćanje kirije.

Kako je i najavljeno ranije, Općina je kandidovala CEB 2 projekat (kreditna sredstva Razvojne banke Vijeća Evrope), putem UNHCR-a i nadležnih ministarstava, koji uključuje trajno rješavanje nastanjenih u kolektivnim naseljima, kao i dijela domaćih socijalno ugroženih porodica, kroz program socijalnog stanovanja. Predstavnici Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica FBiH, Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK i Općine Tešanj potpisali su Sporazum za izgradnju socijalnih stanova 15.04.2016.godine u Zenici, čime će se trajno riješiti pitanje izbjegličkog naselja Vila u Tešnju. Ukupna vrijednost prve faze projekta je 388.431 eura, od čega se na projekat CEB odnosi 308.593 eura, dok će Općina Tešanj osigurati 79.838 eura. Ugovorenim sredstvima bit će izgrađeno 16 socijalnih stanova za isti broj porodica.

Izvodjač je uveden u proceduru i radovi na ovom objektu su započeti, rok za izvođenje je 365 dana.

II POVRATNICI

1. Stanje povratka raseljenih lica

Na cijeloj teritoriji općine vratilo se, i sada tu živi, oko 55 porodica, odnosno 115 lica. Povratak je spontan i odvija se u 11 naseljenih mjesta na području općine.

Zadnjih godina nije bilo povećanog broja povratnika, već su u pitanju pojedinačni slučajevi.

Podatke o broju povratnika u općinu Tešanj treba uzeti s rezervom, jer jedan broj povratnika povremeno boravi i u općini privremenog boravka, a povremeno u općini Tešanj. Isto tako podaci o povratku porodica hrvatske nacionalnosti nisu potpuni, jer se jedan dio tih povratnika nije registrovao prilikom povratka, ili prijavio boravak a i dalje veći dio vremena provode u Hrvatskoj, ili drugim evropskim zemljama.

Veći povratak u budućnosti može se očekivati samo ako se izvrši sanacija porušenih i teže oštećenih kuća, a što će zavisiti od pomoći nadležnih ministarstava i humanitarnih organizacija.

a) Popravak kuća

Početak 2012.godine bio je raspisan Javni poziv Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica za obnovu kuća raseljenih i povratnika, na koji se putem Službe prijavilo 37 lica, raseljenih i povratnika. Nakon ocjene prijava objavljena je Rang lista potencijalnih korisnika na kojoj je 20 porodica i to: Lončari -5, Mekiš -3, Omanjska -3, Križ, Raduša i Vrela- po 2, a Blaževci, Tešanj i Tugovići- po 1. Provedeni postupak po Javnom pozivu nije realizovan.

Tokom 2013.godine bio je objavljen Javni poziv Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, izbjeglicama iz BiH u zemljama regiona: Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji, za podnošenje prijava za pomoć u rekonstrukciji stambenih jedinica u cilju povratka u BiH. Putem ove Službe na ovaj Javni poziv se prijavilo 18 porodica (17 iz Hrvatske i 1 iz Srbije), ali nije došlo i do realizacije.

U 2015. godini, sredstvima Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK (5.950,00 KM) i općine Tešanj (851,55 KM) sanirane su kuće dvije porodice (Dobropolje i Karadaglije).

Takođe, u 2015.godini je aplicirano prema Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice, te se očekuje realizacija jednog infrastrukturnog projekta.

U 2016.godini, aplikacije koje su upućene prema Ministarstvu, već se realizuju ove godine na prostoru općine Tešanj (U Dobropolju i Raduši). Za 2017.godinu nije bilo poziva za stambeno zbrinjavanje, već za infrastrukturne projekte, te je Općina Tešanj aplicirala shodno potrebama i mogućnostima.

Dvoje povratnika je potpisalo Ugovore sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice (Pejić Ranko i Gavrić Miloš) za pomoć u sanaciji stambenih objekata kroz isporuku građevinskog materijala. Ugradnju će obaviti sami korisnici ove podrške

b) Pomoć održivosti povratka

Općina Tešanj je, u skladu sa svojim mogućnostima, pomagala i pomaže dvosmjerni povratak svih na svoje. Za podsticaj povratku i održavanje kolektivnih naselja za 2017. godinu planirano je 35.000,00 KM. Od tih sredstava, pored ostalog, dodijeljena je povratnicima pomoć:

- u proljetnoj sjetvi u ukupnom iznosu od 4480,00 KM (za 46 porodica povratnika);
- pomoć za nabavku ogrjeva u iznosu od 5.600,00 KM (za 28 porodica bez primanja po 200,00 KM); (Nije isplaćeno, planirano)
- povremene pojedinačne jednokratne pomoći za najugroženije za plaćanje struje, pomoć u sahrani, nabavci lijekova, školovanju (1500,00 KM);
- pomoć u popravci vjerskih objekata u povratničkim općinama (4000,00KM);
- pomoć za djecu povratnika (paketi djeci u Potočarima (3150,00 KM);
- Infrastruktura u naseljima koja koriste raseljene osobe (1000,00KM);
- Za dvoje povratnika u MZ Dobropolje-Mekiš upućeni su zahtjevi prema Ministarstvu za socijalnu politiku i izbjeglice ZDK u rješavanju priključaka vode (Kovaljesko Gospa i Livnjak Jelka iznos oko 2800,00 KM),

Služba ostvaruje dobru saradnju sa Udruženjem građana „Održiv povratak“ kad je u pitanju realizacija svih projekata i pomoći povratku. Time je olakšano rad Službe, naročito oko izbora korisnika pomoći u obnovi kuća i pomoći održivosti povratka (proljetna sjetva, pomoć u ogrevu i drugo).

U 2017.g. očekujemo realizaciju i jednog infrastrukturnog projekta za povratnike.

U smislu podrške povratnicima, Općina prati pozive resornih Ministarstava, te na vrijeme aplicira za podršku projektima koji se tiču povratnika, infrastrukture u povratničkim naseljima, stambene problematike i slično.

2. Problemi povratnika

a) Stambeni problemi

Do sada je putem ove Službe, od 2000-te godine obnovljeno 80 kuća, od ukupno 150 objekata na kojim su registrovana oštećenja različitog stepena.

Za skoro sve oštećene i porušene kuće urađena je prethodnih godina procjena oštećenja i više puta su kandidovane nadležnim ministarstvima Kantona i Federacije, kao i humanitarnim organizacijama. U narednom periodu Općina Tešanj će i dalje pratiti pozive nadležnih ministarstava i humanitarnih organizacija, te putem njih po potrebi pokušati obezbijediti donacije za popravak kuća svih raseljenih lica koja budu izrazila spremnost da se vrate i žive na svojoj imovini.

b) Infrastruktura

Pošto se povratak u općinu Tešanj odvija u preko 11 naseljenih mjesta, u jednom broju njih je u toku rata oštećena i infrastruktura (elektro-mreža, putevi, vodovodi, domovi kulture itd.). Neki projekti su, kako je već navedeno, kandidovani nadležnim ministarstvima.

Od strane povratnika u narednom periodu insistira se na realizaciji slijedećih projekata infrastrukture:

1. Asfaltiranje preostalog dijela puta u Bugarinovićima;
2. Nastavak asfaltiranja puta na Kulici;
3. Redovno održavanje puta Ćatin greb-Ravni lug;
4. Sanacija puta Trepče-Rakovice;
5. Asfaltiranje Bobare-Blaževci-križ
6. Pomoć povratnicima čije su kuće obnovljene u legalizaciji objekata;
7. Asfaltiranje puta Piljužići-Komin;
8. Asfaltiranje puta Miljanovci-Lončari
9. Asfaltiranje puta iznad Koprivaca, prema Ošvama i Oručama,

Za neke od ovih projekata Općina Tešanj je već popunila i poslala aplikacije prema Ministarstvima, te u narednom periodu očekujemo podršku.

III ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

U Informaciji je navedeno brojno stanje porodica raseljenih lica. Najviše ih je iz općina Teslić i Doboj. Većina njih svoj status zadržava iz različitih razloga, (liječenje, penzija i drugo). U narednom periodu očekujemo reviziju od strane Ministarstva, čime bi se ovaj broj znatno smanjio. Kad su u pitanju raseljeni, najveći dio ih je smješten u kolektivnim naseljima.

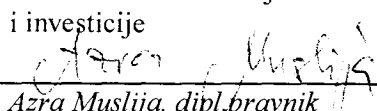
Treba naglasiti da su ispunjene sve pretpostavke za realizaciju CEB projekta u 2017. godini i izgradnju objekta za socijalno stanovanje. Do sad je urađena priprema lokacije, izrađen Idejni projekat, urbanistička saglasnost, svi potrebni elaborati i Glavni projekat. Izvršen je i izbor izvođača, te je izvođač uveden u projekat i radovi na izgradnji su započeti. Realizacijom ovog projekta doći će do zatvaranja i preostalog kolektivnog naselja "Vila" Bukva.

Što se tiče povratka u Tešanj, nadležna Služba redovno prati pozive koje raspisuje resorna Ministarstva na svim nivoima, a iz Budžeta Općine Tešanj vrši se podrška povratnicima u sjetvi, nabavci zimmice i ogrijeva. Najviše problema povratnici imaju po pitanju egzistencije, te bi trebala značajnija podrška i dalje biti iz oblasti poljoprivrede, pošto je većina povratnika smještena u ruralnim naseljima i ima potrebne resurse (zemlju i ostalo).

Općina Tešanj je do sada maksimalno davala podršku provođenju Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma, kako na prostor naše općine, tako i podršku povratku u Republiku Srpsku, te ćemo sa navedenom praksom nastaviti i ubuduće.

OBRADIVAČ:

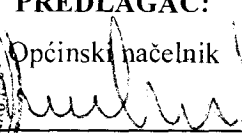
Služba za društvene djelatnosti
i investicije

Azra Muslija, dipl.pravnik

PREDLAGAČ:

Općinski načelnik

Mr. sci. Suad Huskić